

ΑΡΧΗ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

(ΥΠΟΘΕΣΗ ΑΡ. 9/2009(1))

ΠΑΡΑΠΟΝΟ / ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ «ΑΝΤΕΝΝΑ TV»

Ημερομηνία Απόφασης: 13 Ιουνίου 2012

Ενώπιον: κ.κ. Ανδρέα Πετρίδη, Εκτελεστικού Προέδρου, Αρτέμη Αρτεμίου, Αντιπροέδρου, Μαίρης Κουτσελίνη, Ανδρέα Κωνσταντινίδη, Χρυσανγής Αργυρού, Σπυρούλας Χριστοδούλου και Τίτου Κολώτα, Μελών.

ΑΠΟΦΑΣΗ

Στην παρούσα υπόθεση, η οποία εξετάστηκε μετά από απόφαση της Αρχής ημερομ. **21/12/2011**, η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου εξετάζει μετά από παράπονο/καταγγελία τις από μέρους του τηλεοπτικού οργανισμού «ΑΝΤΕΝΝΑ TV» πιθανές παραβάσεις των Κανονισμών **21(6)** και **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Οι πιο πάνω Κανονισμοί αναφέρουν:

21(6) Οι σταθμοί εξασφαλίζουν όπως τα προγράμματα τα οποία μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης είναι κατάλληλα για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

32(3)(α) Απαγορεύεται: η μετάδοση προγραμμάτων εντός οικογενειακής ζώνης που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική, ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και ειδικότερα προγραμμάτων που περιέχουν ερωτικές ή σκηνές βίας.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου με επιστολή της ημερομ. **1/2/2012** έθεσε ενώπιον του οργανισμού τις διερευνώμενες παραβάσεις. Στην εν λόγω επιστολή αναφέρονται, μεταξύ άλλων και τα πιο κάτω:

«Εάν επιθυμείτε να υποβάλετε οποιοσδήποτε εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και/ή τις θέσεις σας αναφορικά με τις ως άνω πιθανές παραβάσεις, καλείσθε όπως τις υποβάλετε υποχρεωτικά γραπτώς στην Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου, το αργότερο εντός σαράντα πέντε (45) ημερών, από τη λήψη της παρούσας επιστολής.

Σε περίπτωση που επιθυμείτε να επιθεωρήσετε, προς τον πιο πάνω σκοπό, το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης, παρακαλείσθε όπως ενημερώσετε άμεσα την Αρχή και εν πάση περιπτώσει, εντός επτά (7) ημερών από την ημερομηνία λήψης της παρούσας επιστολής, για να καθοριστεί η ημερομηνία και η ώρα της επιθεώρησης.

Εάν η Αρχή δεν λάβει οποιαδήποτε απάντηση μέσα στην καθορισμένη προθεσμία, δύναται να προχωρήσει στη λήψη απόφασης χωρίς την απάντησή σας».

Οι διερευνώμενες παραβάσεις που τέθηκαν υπόψη του οργανισμού παρουσιάζονται πιο κάτω στα υποστοιχεία 1–2:

1. Στις **22/12/2008**, μεταξύ των ωρών **18:40 – 19:40** ο σταθμός μετέδωσε, εντός οικογενειακής ζώνης, επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Λόλα», **χωρίς να εξασφαλίσει ότι είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών**, κατά παράβαση του κανονισμού **21(6)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Συγκεκριμένα, κατά την έναρξη του επεισοδίου άντρας εισβάλλει στο σπίτι, προτάσσει στο λαιμό νεαρής γυναίκας μαχαίρι και την ακινητοποιεί κρατώντας την από το λαιμό, ενώ η κοπέλα αρχίζει να κλαίει. Στη συνέχεια την δένει με σχοινί στην καρέκλα. Η κοπέλα κλαίει, ενώ ο άντρας την απειλεί και της φωνάζει άγρια.

Μια δεύτερη κοπέλα είναι στο έδαφος, προσπαθεί να σηκωθεί όμως, ο άντρας την αναισθητοποιεί βάζοντάς την να μυρίσει ένα μπουκαλάκι. Ακολούθως βάζει ταινία στο στόμα της κοπέλας την οποία κρατά δεμένη και σέρνει το αναισθητο σώμα της δεύτερης γυναίκας και το εγκαταλείπει σε άλλο δωμάτιο. Ο άντρας χορεύει, πίνει ποτό στο δωμάτιο που κρατά δεμένη τη νεαρή και σέρνει το μαχαίρι γύρω από το μάγουλό της.

Έπειτα της βγάζει την ταινία από το στόμα, η κοπέλα φωνάζει «βοήθεια», ο νεαρός άντρας εξαγριώνεται, την χαστουκίζει και την κρατά από το λαιμό και της φωνάζει «σκάσε! συνεργάσου!», απειλώντας την της βάζει το μαχαίρι στο λαιμό και την εκφοβίζει.

Ο άντρας απευθυνόμενος στην κοπέλα της λέει «θέλω ν' ακούω τη φωνούλα σου να μιλάει μόνο για μένα, μόνο για μένα» και την υποχρεώνει να πει «Χρόνη, σε θέλω» και «σήμερα, θα αφιερώσω όλη μου την αγάπη στο Χρόνη», ο ίδιος την κινηματογραφεί, ενώ η κοπέλα είναι φοβισμένη και κλαίει. Επαναπροβάλλονται πλάνα στα οποία ο νεαρός εξακολουθεί να κρατά δεμένη τη νεαρή και να ασκεί σε αυτήν ψυχολογική πίεση, να την κρατά από το λαιμό και να τη χαϊδεύει παρά τη θέλησή της. Η ίδια κλαίει, ενώ ο άντρας της λέει «θα κάνουμε μια εκπομπή για εμάς τους δυο» και εξακολουθεί να την κινηματογραφεί, η γυναίκα κλαίγοντας λέει «αγαπημένα μου πλάσματα της νύχτας, η σημερινή νύχτα είναι αφιερωμένη στο Χρόνη». Ο νεαρός προσθέτει «που είμαστε ζευγάρι και τον αγαπώ πολύ» και την αναγκάζει να επαναλάβει τη φράση. Η κοπέλα φωνάζει βοήθεια όμως ο νεαρός άντρας την χαστουκίζει, την σπρώχνει και την πιέζει στο λαιμό.

Σε άλλη σκηνή ο νεαρός άνδρας ξεδένει την κοπέλα, όμως την κτυπά, την πετά στο έδαφος και την ακινητοποιεί, φωνάζοντάς της. Ο άντρας την εκφοβίζει, λέγοντάς της «σκάσε σου λέω. Τώρα θα δεις τι θα πάθεις, τώρα θα δεις. Προχώρα σου λέω, προχώρα σου λέω. Ααα εσύ δεν μαθαίνεις πια. Έχω θυμώσει πολύ μαζί σου, αλλά πάρα πολύ (ο νεαρός εξακολουθεί να κρατά την κοπέλα ακινητοποιημένη στο έδαφος). Σκάσε ρε σου λέω, σε θέλω χαρούμενη καταλαβαίνεις; Μην μου κάνεις νάζια εμένα. Θα στο βγάλω το μάτι καταλαβαίνεις;». Η νεαρή γυναίκα κλαίει και προσπαθεί να ξεφύγει και να τον αποφύγει. Ακολούθως μπαίνει

στο σπίτι δεύτερος άνδρας ο οποίος προσπαθεί να σώσει τις 2 κοπέλες. Οι 2 άνδρες αλληλοκτυπιούνται βίαια.

Εν τω μεταξύ στη σκηνή επεμβαίνει και η δεύτερη γυναίκα, η οποία ήταν αναίσθητη στο διπλανό δωμάτιο, ενώ φθάνει και η αστυνομία. Ωστόσο, ο νεαρός άντρας την ακινητοποιεί, την κρατά από το λαιμό και προτάσσει μαχαίρι στο λαιμό της. Η κοπέλα όμως καταφέρνει να ξεφύγει.

Στα πλαίσια του συγκεκριμένου επεισοδίου επαναπροβλήθηκαν πλάνα παρατεταμένης διάρκειας, τα οποία είχαν συνολική διάρκεια 7 λεπτών και 30 δευτερολέπτων.

2. Στις **22/12/2008**, μεταξύ των ωρών **18:40 – 19:40** ο σταθμός μετέδωσε επεισόδιο της ελληνικής σειράς «Λόλα», κατά τη διάρκεια του οποίου **προβλήθηκαν, εντός οικογενειακής ζώνης, σκηνές βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά την πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων**, κατά παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000).

Ισχύουν τα γεγονότα του υποστοιχείου 1.

Ο οργανισμός με επιστολή προς την Αρχή, ημερομ. 2/2/2012, του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου, ζήτησε να επιθεωρήσει το διοικητικό φάκελο της υπόθεσης και να λάβει αντίγραφα ουσιαστών εγγράφων.

Η Αρχή με επιστολή του Διευθυντή της, ημερ. 7/2/2012, πληροφόρησε τον οργανισμό ότι έκανε δεκτό το αίτημά του για επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου και τον κάλεσε να εμφανιστεί στα γραφεία της στις 20/2/2012 και ώρα 12:00 για πραγματοποίηση της εν λόγω επιθεώρησης.

Η Αρχή με νέα επιστολή του Διευθυντή της, ημερ. 20/2/2012, ενημέρωσε τον οργανισμό ότι η επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της συγκεκριμένης υπόθεσης αναβάλλεται λόγω έκτακτης απουσίας του αρμόδιου λειτουργού, παρουσία του οποίου θα γινόταν η

επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου. Επίσης, στην εν λόγω επιστολή σημειώνεται ότι ο οργανισμός θα ενημερωθεί για τον ορισμό νέας ημερομηνίας επιθεώρησης.

Η Αρχή με επιστολή του Διευθυντή της, ημερ. 5/3/2012, πληροφόρησε τον οργανισμό ότι η επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης 9/2009(1) ορίστηκε για τις 12/3/2012 και ώρα 12:00. Ως εκ τούτου, τον κάλεσε να εμφανιστεί στα γραφεία της κατά την προαναφερθείσα μέρα και ώρα για πραγματοποίηση της εν λόγω επιθεώρησης.

Στις 12/3/2012 έγινε στα γραφεία της Αρχής επιθεώρηση του διοικητικού φακέλου της υπόθεσης από δικηγόρο του οργανισμού.

Ο οργανισμός με επιστολή του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου προς την Αρχή, ημερομ. 13/3/2012, υπέβαλε γραπτώς εξηγήσεις και/ή παραστάσεις και τις θέσεις του οργανισμού, οι οποίες επισυνάπτονται ως Παράρτημα Α'.

Η Αρχή με επιστολή του Διευθυντή της, ημερ. 5/6/2012, ενημέρωσε τον οργανισμό ότι το περιεχόμενο της επιστολής του Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου του οργανισμού, ημερ.13/3/2012, θα μελετηθεί από την Αρχή κατά την εκδίκαση της υπόθεσης και ότι τα σημεία τα οποία τίγονται θα απαντηθούν στο κείμενο της Απόφασης. Όσον αφορά στο θέμα του δικαιώματος ακρόασης, ο οργανισμός παραπέμφθηκε σε προηγούμενη επιστολή της Αρχής με ημερ.26/4/2012 και αρ. Φακ. 1.3.02(II).

Ο οργανισμός με επιστολή του δικηγόρου του οργανισμού και Προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου κ. Λουκή Παπαφιλίππου προς την Αρχή, ημερομ. 8/6/2012, υπέβαλε αίτημα να ειδοποιηθεί για την ημέρα και ώρα εκδίκασης για να γνωρίζει την πρόοδο και διαχείριση της υπόθεσης εναντίον των πελατών του.

Η Αρχή με επιστολή του Διευθυντή της, ημερ. 11/6/2012, ενημέρωσε τον οργανισμό ότι δεν έχει να προσθέσει οτιδήποτε στο περιεχόμενο της επιστολής της ημερομ. 5/6/2012.

Έχουμε μελετήσει με μεγάλη προσοχή όλα τα ενώπιόν μας στοιχεία και περιστατικά και κατόπιν προσεκτικής παρακολούθησης της βιντεοταινίας με το σχετικό επεισόδιο κρίνουμε ότι:

Στις **22/12/2008** ο τηλεοπτικός οργανισμός «**ANTENNA TV**» μετέδωσε, εντός οικογενειακής ζώνης, επεισόδιο της ελληνικής σειράς «**Λόλα**» κατά τη διάρκεια του οποίου προβλήθηκαν σκηνές βίας που ενδέχεται να βλάψουν σοβαρά τη σωματική, πνευματική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων και χωρίς ο οργανισμός να εξασφαλίσει ότι είναι κατάλληλο για όλο το κοινό, συμπεριλαμβανομένων και των παιδιών κάτω των δεκαπέντε ετών.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού περί διαρρεύσαντος χρόνου, όπως εκτίθεται στην επιστολή ημερ. 13/03/2012 του Προέδρου του Δ.Σ του οργανισμού προς την Αρχή, η Αρχή δεν τον κάνει αποδεκτό και επισημαίνει ότι εξετάζει υποθέσεις και επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις ακολουθώντας τις διαδικασίες όπως αυτές καθορίζονται από τη νομοθεσία της. Ταυτόχρονα ως διοικητικό όργανο οφείλει να συμμορφώνεται προς τις πρόνοιες του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου 158 (Ι) του 1999 και την υπάρχουσα νομολογία του Ανωτάτου Δικαστηρίου σε πλείστα όσα θέματα, όπως σύνθεσης και λήψης αποφάσεων κατά τα διάφορα στάδια της ενώπιον της διαδικασίας.

Το διοικητικό όργανο πρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 10 του περί Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου, να ασκεί την αρμοδιότητά του μέσα σε εύλογο χρόνο. Ο εύλογος χρόνος δεν είναι έννοια αμιγώς χρονολογική. Ο καθορισμός του εύλογου χρόνου, σύμφωνα πάντα με το άρθρο 10 του εν λόγω Νόμου, εξαρτάται από τις εκάστοτε ειδικές συνθήκες.

Λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, ως επίσης και το μεγάλο αριθμό υποθέσεων που η Αρχή καλείται να εξετάσει αυτεπάγγελα ή κατόπιν παραπόνων του κοινού, το διαρρεύσαν διάστημα από τη διάπραξη των επιδίκων παραβάσεων μέχρι την τελική απόφαση της Αρχής είναι καθόλα εύλογο και το απαραίτητως αναγκαίο.

Σε σχέση με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι η προδικασία που έχει ακολουθήσει η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000, η Αρχή δεν τον αποδέχεται και επισημαίνει ότι κατά την εξέταση όλων των ενώπιόν της υποθέσεων και τη διαμόρφωση της κρίσης της πάντοτε ακολουθεί πιστά τη νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία της.

Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι τύποι και κανόνες που αφορούν στη διαδικασία, μεταξύ των οποίων και ο κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών, Κ.Δ.Π.10/2000. Εν πάση περιπτώσει, ο ισχυρισμός του οργανισμού χαρακτηρίζεται από γενικότητα, αοριστία και ασάφεια καθώς δεν στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και επιχειρήματα που να αποδεικνύουν πώς, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η διαδικασία που ακολούθησε η Αρχή «είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Καν.42 της Κ.Δ.Π.10/2000».

Σχετικά με τον ισχυρισμό εκ μέρους του οργανισμού ότι η προδικασία που ακολούθησε η Αρχή είναι παράνομη και/ή αντικανονική και/ή αντίκειται στον Κανονισμό 41(1) της Κ.Δ.Π. 10/2000, καθώς το υποβληθέν παράπονο δεν εντάσσεται στην περιπτωσιολογία του συγκεκριμένου κανονισμού, θέση της Αρχής είναι ότι ο οργανισμός παραγνωρίζει ή/και αγνοεί την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην προσφυγή 362/2003 Αντέννα ν. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ημερομηνίας 27.2.2004. Στην υπό αναφορά απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου, αποφασίστηκε ότι με βάση τον Κανονισμό 41 (2) των Κ.Δ.Π.10/200 η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παραβάσεις του Νόμου ή/και των Κανονισμών, αυτεπάγγελα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατόν να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών. Συγκεκριμένα στις σελίδες 3 και 4 της υπό αναφορά απόφασης αναφέρονται τα εξής:

«Από τις εισηγήσεις που συζητήθηκαν δυο αφορούν στην καθόλου δυνατότητα ενεργοποίησης και λήψης έγκυρης απόφασης στην περίπτωση. Η πρώτη αφορά στην

πρόνοια του Κανονισμού 41(1) σύμφωνα με την οποία η Αρχή έχει εξουσία να εξετάζει παράπονα του κοινού που υποβάλλονται σ' αυτή, σε πέντε καθοριζόμενες περιπτώσεις.

Εν προκειμένω, υποβλήθηκε παράπονο από πολίτες και, κατά το επιχείρημα, επειδή αυτό και εν τέλει οι προσαφθείσες κατηγορίες δεν περιλαμβάνονται στις καθοριζόμενες περιπτώσεις, δεν ήταν επιτρεπτή η ενεργοποίηση της Αρχής. Οι καθ' ων η αίτηση εισηγούνται πως τα παράπονα και οι κατηγορίες ευλόγως εντάσσονται σε καθοριζόμενες περιπτώσεις, αλλά, σε συμφωνία προς το παράλληλο επιχείρημά τους, δεν θεωρώ πως δικαιολογείται να εξετάσουμε το ζήτημα από τέτοια σκοπιά. Η Αρχή, όπως προβλέπει ο Κανονισμός 41(2), "έχει εξουσία να εξετάζει αυτεπάγγελτα και ανεξάρτητα από παράπονα του κοινού παραβάσεις από οποιοδήποτε οργανισμό, αν υποπέσει στην αντίληψή της ότι δυνατό να μην έχουν τηρηθεί οι πρόνοιες του Νόμου και των Κανονισμών."

Μετά τη λήψη των παραπόνων η Αρχή, δι' εντεταλμένης λειτουργού προέβη στη δική της διερεύνηση, αυτή περιλάμβανε και την παρακολούθηση των συγκεκριμένων επεισοδίων της σειράς και ήταν ενόψει της που τέθηκε το ζήτημα των συγκεκριμένων ενδεχόμενων παραβάσεων. Για να σημειωθεί, στο τέλος, και στην ίδια την απόφαση της Αρχής πως επρόκειτο για αυτεπάγγελτη διερεύνηση.

Είναι, βεβαίως, ορθό πως χωρίς τα παράπονα ενδεχομένως το περιεχόμενο της σειράς θα περνούσε απαρατήρητο από την Αρχή. Δεν υπάρχει, όμως, περιορισμός αναφορικά με το πώς ένα θέμα υποπίπτει στην αντίληψη της Αρχής και, ανεξάρτητα από το ποιά θα μπορούσε να είναι η αυτοτελής σημασία του Κανονισμού 41(1), σαφώς η υποβολή παραπόνου που δεν εμπίπτει στις περιπτώσεις του δεν περιορίζει ή, πολύ λιγότερο, αχρηστεύει την εξουσία για αυτεπάγγελτη εξέταση, όσο και αν το ορισμένο παράπονο αποτέλεσε το έναυσμά της».

Αναφορικά με τον ισχυρισμό που εκτίθεται στην επιστολή των δικηγόρων του οργανισμού ημερομ. 13/3/2012 ότι η Αρχή τελεί υπό καθεστώς πλάνης περί το Νόμο και τα πράγματα, η Αρχή παρατηρεί ότι σύμφωνα με το άρθρο 46 του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού

Δικαίου Νόμου 158(I)/99, η διοίκηση ενεργεί με πλάνη περί τα πράγματα αν, κατά την άσκηση της διακριτικής της εξουσίας, στηρίζεται σε πραγματικά γεγονότα και προϋποθέσεις που είναι εξ αντικείμενου ανύπαρκτα ή αν παραλείπει να λάβει υπόψη της ουσιώδη πραγματικά γεγονότα.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου κατά τη διαδικασία λήψης οποιασδήποτε απόφασης και διαμόρφωσης της κρίσης της, πάντοτε έχει ενώπιόν της και στη διάθεσή της όλα τα απαραίτητα πραγματικά γεγονότα και στοιχεία, καθώς επίσης και όλες τις εισηγήσεις των οργανισμών, τα οποία και λαμβάνει υπόψη. Σύμφωνα με το Σηλιωτόπουλο (1970, σ.138) «συνεπώς, δεν υπάρχει πλάνη περί τα πράγματα, όταν η προσβαλλόμενη πράξη στηρίζεται σε υπαρκτές νομικές καταστάσεις και πραγματικά περιστατικά, τα οποία όμως έχουν εκτιμηθεί από το διοικητικό όργανο διαφορετικά, από ότι έπρεπε να εκτιμηθούν κατά τον ισχυρισμό του αιτούντος (ΣΕ1186/1970)» (Επαμεινώνδας Π. Σηλιωτόπουλος, «Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου», δωδέκατη έκδοση, παράγραφος 511, σελίδα 138). Ως εκ των ανωτέρω, δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις ώστε να δικαιολογείται ο ισχυρισμός του οργανισμού για πλάνη της Αρχής περί τα πράγματα.

Περαιτέρω, η Αρχή δεν αποδέχεται τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι τελεί υπό το καθεστώς πλάνης περί το Νόμο, πλάνη που ενυπάρχει όταν γίνεται λανθασμένη ερμηνεία ή κακή εφαρμογή των κριτηρίων που θέτει η εφαρμοστέα νομοθεσία. Η Αρχή τονίζει ότι, στην παρούσα υπόθεση, όπως σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρούνται πιστά οι Νόμοι και Κανονισμοί της Κυπριακής Δημοκρατίας, και το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα οποία ερμηνεύονται με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών.

Επιπλέον, επισημαίνεται ότι, ο ισχυρισμός του οργανισμού πως η Αρχή τελεί υπό καθεστώς πλάνης περί τον Νόμο και τα πράγματα, χαρακτηρίζεται από γενικότητα, αοριστία και ασάφεια καθώς δεν στηρίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά και επιχειρήματα που να αποδεικνύουν πως, στη συγκεκριμένη περίπτωση, η απόφαση της Αρχής αποτελεί προϊόν πλάνης.

Όσον αφορά στον ισχυρισμό του οργανισμού για έλλειψη δέουσας έρευνας, όπως εκτίθεται στην επιστολή ημερομ. 13/3/2012 εκ μέρους του οργανισμού, η Αρχή τον απορρίπτει και σημειώνει τα εξής: η ερευνώσα λειτουργός προέβη στη διερεύνηση και υπέβαλε το πόρισμα της σύμφωνα με τις πρόνοιες της νομοθεσίας μετά από την παρακολούθηση του προγράμματος του οργανισμού, όπως προβλήθηκε στις 22/12/2008, μεταξύ των ωρών 18:40 – 19:40. Το πόρισμα της Λειτουργού ημερομ. 26/1/2009 είναι πλήρως αιτιολογημένο και παραθέτει τα πραγματικά γεγονότα όπως αυτά μεταδόθηκαν κατά τη διάρκεια του προγράμματος του οργανισμού. Ακολουθώντας, η Αρχή με βάση τα ενώπιον της στοιχεία έκρινε ότι υπάρχει εκ πρώτης όψεως υπόθεση και προχώρησε στην προώθηση της.

Συγκεκριμένα, στο πόρισμα της Λειτουργού Αρ. Φακ. Πρ. 15/2009(1) ημερομ. 26/1/2009, αναλύονται λεπτομερώς όλα τα απαραίτητα στοιχεία, δηλαδή, η ημερομηνία και οι ώρες των παραβάσεων, η φύση των παραβάσεων, στοιχεία τα οποία διαπιστώθηκαν από τη Λειτουργό κατόπιν παρακολούθησης του εν λόγω επεισοδίου. Στο σημείωμα της Λειτουργού επισυνάπτεται επίσης σχετικός πίνακας με όλες τις πιθανές παραβάσεις. Όπως επανειλημμένα αποφασίστηκε από το Ανώτατο Δικαστήριο, η μορφή της έρευνας, την οποία διεξάγει ο εκάστοτε λειτουργός, είναι συνυφασμένη με τα περιστατικά της κάθε υπόθεσης. Το κριτήριο για την πληρότητα της έρευνας έγκειται στη συλλογή και διερεύνηση των ουσιωδών στοιχείων τα οποία παρέχουν βάση για ασφαλή συμπεράσματα. Στην προκειμένη περίπτωση έχουν συλλεγεί όλα τα στοιχεία τα οποία παρέχουν τέτοια βάση και το πόρισμα της λειτουργού είναι δεόντως και πλήρως αιτιολογημένο.

Η Αρχή επαναλαμβάνει ότι ακολουθήθηκε η νενομισμένη διαδικασία διερεύνησης, όπως αυτή προβλέπεται από τον περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμο 7(Ι) του 1998 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) και τους περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμούς του 2000 (Κ.Δ.Π.10/2000) και η λειτουργός ενήργησε στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων και εξουσιών που της παρέχει η σχετική Νομοθεσία.

Αναφορικά με τον ισχυρισμό του οργανισμού ότι περί δικαιώματος ακρόασης και δίκαιης δίκης, η Αρχή αναφέρει τα ακόλουθα:

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου ενεργεί με βάση τους Νόμους και Κανονισμούς της Κυπριακής Δημοκρατίας, το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και με γνώμονα πάντα τα δικαιώματα των πολιτών. Στην παρούσα υπόθεση, όπως και σε όλες τις ενώπιον της Αρχής υποθέσεις, τηρήθηκαν όλοι οι επιβαλλόμενοι κανόνες που αφορούν στο θεμελιώδες δικαίωμα της ακρόασης καθώς και οι αρχές της δίκαιης δίκης, της φυσικής δικαιοσύνης και προστασίας του διοικουμένου. Το δικαίωμα ακρόασης είναι αδιαμφισβήτητα θεμελιώδες δικαίωμα του διοικουμένου πολίτη και στην προκειμένη περίπτωση του εν λόγω τηλεοπτικού οργανισμού. Ο περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμος 158(I)/99, κωδικοποιεί το δικαίωμα ακρόασης στο Άρθρο 43, το οποίο στην παράγραφο (4) αναφέρει τα εξής: «Η ακρόαση του ενδιαφερομένου δεν είναι απαραίτητο να γίνεται προφορικά. Είναι αρκετό, αν ζητηθεί από αυτόν, να εκθέσει γραπτώς τις απόψεις του, εκτός αν ο νόμος ορίζει το αντίθετο.».

Ο περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Νόμος 7(I)/98 (όπως τροποποιήθηκε μεταγενέστερα) στο άρθρο 7 προνοεί: «(7) Η Αρχή ρυθμίζει η ίδια τη διαδικασία που θα ακολουθείται στις συνεδριάσεις της.».

Ο Κανονισμός 42 των περί Ραδιοφωνικών και Τηλεοπτικών Σταθμών Κανονισμών 10/2000 αναφέρει: «(6) Η διαδικασία ενώπιον της Αρχής διεξάγεται όπως καθορίζεται πιο κάτω: (β) καλείται ο καθ' ου η καταγγελία να υποβάλει τις παραστάσεις του είτε προσωπικώς είτε εγγράφως». Στη συνέχεια, η Αρχή παραπέμπει σε επιστολή της προς τον οργανισμό ημερομ. 26.4.2012, η οποία αναφέρει: «Έχουμε εξετάσει με κάθε σοβαρότητα τις θέσεις του οργανισμού, όπως αυτές καταγράφονται στην επιστολή του ημερομ..... Σε συνεννόηση ωστόσο και με τους Νομικούς μας Σύμβουλους και αφού εξετάσαμε διεξοδικώς το ζήτημα, θεωρούμε ότι το ορθό είναι όπως η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου επιμένει στη διαδικασία εξέτασης παραβάσεων που καθιέρωσε με σχετική της απόφαση και για την οποία ο οργανισμός έχει ενημερωθεί.

Η εν λόγω διαδικασία, κατά την άποψη της Αρχής, λαμβάνει ορθά, σφαιρικά και εξισορροπημένα υπόψη όλα τα αναγκαία και ουσιώδη δεδομένα, συμπεριλαμβανομένου,

τόσο της διασφάλισης σε απολύτως ικανοποιητικά πλαίσια και βαθμό του δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερόμενων οργανισμών, όσο και την υποχρέωση της Αρχής, στα πλαίσια του δημοσίου συμφέροντος, όπως λαμβάνονται έγκαιρα, επίκαιρα και, άνευ καθυστέρησης οι όποιες αποφάσεις.».

Επιπρόσθετα, η Αρχή παραπέμπει ενδεικτικά τον οργανισμό στην απόφαση της Πλήρους Ολομέλειας στη **Sigma Radio T.V Ltd v. Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου (2004) 3 Α.Α.Δ.134, ημερομηνίας 24/2/2004, η οποία επικυρώθηκε από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων με την απόφασή του ημερ.21/7/2011 επί των αιτήσεων 32181/04 και 35122/05, καθώς επίσης στην Αναθεωρητική Έφεση 57/2006, Νικόλας Τζιωνής v. Κυπριακής Δημοκρατίας μέσω Υπουργείου Εσωτερικών, ημερομηνίας 23/12/2009, στην Προσφυγή 43/98, 1. Δήμητρας Χρ. Ορφανού 2. NIKEAS TRADING CO. LTD V. Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω του Υπουργού Εσωτερικών, ημερομηνίας 29/7/1999, και στην Προσφυγή 170/91 Ανδρέας Πετρίδης v. Υπουργού Οικονομικών και άλλων, ημερομηνίας 14/2/1992.**

Υπό το φως των πιο πάνω η Αρχή απορρίπτει τον ισχυρισμό του οργανισμού περί παραβίασης του δικαιώματος ακρόασης και των αρχών της δίκαιης δίκης.

Η Αρχή επισημαίνει ότι η επίδραση της τηλεοπτικής βίας στην παιδική ψυχολογία και ανάπτυξη, είναι ζήτημα που έχει απασχολήσει τους επιστήμονες ανά τον κόσμο και υπήρξε αντικείμενο πολλών ερευνών. Οι ακόλουθες επιστημονικές μελέτες / έρευνες και θεωρίες, αναδεικνύουν την ανάγκη για προστασία των ανηλίκων από τις επιδράσεις της τηλεοπτικής βίας.

Η πρώτη μελέτη που διεξήγαγαν οι Λέοναρν Έρον και Ρόουελ Χιούζμαν του Ινστιτούτου Κοινωνικών Ερευνών του Πανεπιστημίου του Μίσιγκαν των ΗΠΑ το 1960 σε παιδιά που μεγάλωναν στη Νέα Υόρκη, έδειξε ότι η ποσότητα βίας που παρακολουθούν τα παιδιά στη τηλεόραση στα 8 τους, σχετίζεται με την επιθετικότητα που εκφράζουν μια δεκαετία αργότερα και με τη σοβαρότητα των εγκληματικών πράξεων που διαπράττουν 22 χρόνια

αργότερα, στα 30 τους. Οι μελέτες που ακολούθησαν επιβεβαιώνουν την πρώτη (Ελευθεροτυπία, 9.1.2007).

Έρευνα του Πανεπιστημίου του Μπέρμιγχαμ της Μεγάλης Βρετανίας, προειδοποιούσε τους γονείς να προφυλάσσουν τους μικρούς τηλεθεατές από τις βίαιες σκηνές της μικρής οθόνης. Η έρευνα κατέδειξε ότι η κατανάλωση εικόνων φρίκης και βίας, η «παθητική τηλεθέαση» βίαιου περιεχομένου (τηλεόραση) καθώς και η «αμφίδρομη» (βιντεοπαιχνίδια), επηρεάζουν σημαντικά τα συναισθήματα των παιδιών και αυξάνουν τις πιθανότητες για να αναπτύξουν επιθετικότητα. (Ελευθεροτυπία, 9.1.2007).

Σχέση μεταξύ επιθετικότητας και τηλεθέασης κατέδειξε παγκύπρια έρευνα του Κέντρου Ερευνών και Ανάπτυξης του Intercollege Κύπρου με αντιπροσωπευτικό δείγμα 400 μαθητών / μαθητριών από 12 γυμνάσια και 12 δημοτικά σχολεία της χώρας. Η έρευνα κατέδειξε ότι τα παιδιά που παρακολουθούν περισσότερες από 1 – 2 ώρες τηλεόραση την ημέρα, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν λιγότερη τηλεόραση. Επίσης, τα παιδιά που παρακολουθούν τηλεοπτικά προγράμματα σε προχωρημένες ζώνες, δηλαδή μετά τις 20:00 και, ακόμα περισσότερο, μετά τις 23:00, καθώς και εκείνα που παρακολουθούν προγράμματα με βία, είναι πιο επιθετικά από εκείνα που παρακολουθούν ψυχαγωγικά και προγράμματα χωρίς βία τις πρώτες απογευματινές και βραδινές ζώνες (Πρακτικά Συμποσίου για την Τηλεοπτική Βία, 12.10.2002, Πανεπιστήμιο Κύπρου).

Βάσει των διαφόρων ερευνών έχουν διατυπωθεί και διάφορες θεωρίες, οι πλείστες από τις οποίες χαρακτηρίζουν τις επιδράσεις της βίας που προβάλλεται από τα ΜΜΕ ως καταστροφικές. Σύμφωνα με τον Δρ. Χρύσανθο Χρυσάνθου, στο Συμπόσιο για την Τηλεοπτική Βία (2002) ορισμένοι επιστήμονες έδωσαν άφεση αμαρτιών στην τηλεοπτική βία στηριζόμενοι στην Αριστοτελική κάθαρση (the catharsis theory). Κατά τον Αριστοτέλη, η τραγωδία λειτουργεί εξαγνιστικά για τον θεατή. Για τον ίδιο λόγο, σύμφωνα με τους υποστηρικτές αυτής της θεωρίας, η φανταστική τέλεση πράξεων βίας κατευνάζει τις βίαιες τάσεις και αποτρέπει την πραγματοποίησή τους. Για να αποδείξει την υπόθεση αυτή, ο Feshbach (1971) πραγματοποίησε μια έρευνα με τη συμμετοχή φοιτητών. Όπως

διαπιστώθηκε από την έρευνα, η επιθετικότητα των φοιτητών που συμμετείχαν εκτονώθηκε μετά την παρακολούθηση αγώνα μποξ στην τηλεόραση. Η θεωρία αυτή συγκεντρώνει πολύ μικρή υποστήριξη ανάμεσα στους ερευνητές.¹ Στον αντίποδα, βρίσκεται η θεωρία της διέγερσης (the stimulation theory). Αυτή υποστηρίζει ότι η παρακολούθηση σκηνών τηλεοπτικής βίας ερεθίζει την επιθετικότητα του ατόμου και το οδηγεί στη μίμηση βίαιων πράξεων. Ο πρώτος που έκανε αναφορά στο φαινόμενο αυτό ήταν ο Dollard (1939) ο οποίος το απέδωσε στην απογοήτευση, δηλαδή στην ψυχική κατάσταση στην οποία περιέρχεται το άτομο όταν δεν πραγματώνονται οι προσδοκίες του. Το πόρισμα αυτό στηρίζουν και οι έρευνες του Berkowitz (1970). Κατά τη θεωρία της μάθησης (the learning theory), οι παρενέργειες των ΜΜΕ έγκεινται στο ότι εμφυσούν στο κοινό, κυρίως στους νέους και στα παιδιά, βίαια πρότυπα τα οποία όμως δεν εκδηλώνονται αμέσως. Ένα ερέθισμα, όπως η παρακολούθηση σκηνών βίας, είναι δυνατόν να ενεργοποιήσει τα πρότυπα αυτά και να εξωθήσει σε βίαιη συμπεριφορά. Στις έρευνες του ο Bandura (1963) διαπίστωσε ότι οι θεατές έχουν την τάση να μιμούνται περισσότερο τη βίαιη πράξη που επιβραβεύεται στη μικρή οθόνη, παρά εκείνη που τιμωρείται. Από μια άλλη άποψη, η κατ' εξακολούθηση παρακολούθηση σκηνών βίας κάμπει τις αντιστάσεις του θεατή, ο οποίος εκλαμβάνει τη βίαιη συμπεριφορά ως απόλυτα φυσιολογική, ακόμη και στην πραγματική ζωή. Αυτή είναι η εξήγηση που δίνει η θεωρία του εθισμού (the habituation theory). Από την πολύχρονη έρευνα του Belson (1978) διαφαίνεται ότι παρατηρούνται αλλαγές στη συμπεριφορά του ατόμου που εκτίθεται παρατεταμένα στα μηνύματα τηλεοπτικής βίας. Σε μια εξίσου πολυετή έρευνά της Siegel (1982) παρατηρήθηκε ότι τα ίδια τα άτομα, μετά από εκτεταμένη παρακολούθηση βίαιων τηλεοπτικών προγραμμάτων, δε συνειδητοποιούν τις αλλαγές στη συμπεριφορά των ατόμων.

Η προστασία των ανηλίκων αποτελεί πρωταρχική μέριμνα στις μέρες μας. Τόσο η Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και το Συμβούλιο της Ευρώπης προωθούν ψηφίσματα, αποφάσεις και οδηγίες που στοχεύουν στην προστασία των παιδιών. Στη Κυπριακή νομοθεσία, ο νομοθέτης θέλοντας να τα προστατεύσει από ακατάλληλα προγράμματα, θέτει περιορισμούς

¹ Παπαθανασόπουλος, 1997

ως προς το περιεχόμενο των προγραμμάτων που μεταδίδονται εντός της οικογενειακής ζώνης.

Η έννοια της οικογενειακής ζώνης, η οποία διαρκεί από τις 5:30 μέχρι τις 21:00 ή τις 22:00, στηρίζεται στην αντίληψη ότι η είσοδος της τηλεόρασης σε κάθε σπίτι επιβάλλει σεβασμό και συμμόρφωση της, κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης περιόδου, με τους τρόπους και τους κανόνες συμπεριφοράς μιας οικογένειας. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου, το περιεχόμενο των προγραμμάτων της τηλεόρασης επιβάλλεται να είναι κατάλληλο για όλη την οικογένεια. Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου δίνει ιδιαίτερη έμφαση στα πιο πάνω θέματα και στη τήρηση της σχετικής νομοθεσίας από τους οργανισμούς.

Η Αρχή Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου αφού έλαβε σοβαρά υπόψη της όλα τα ενώπιον της στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων των γραπτών παραστάσεων, εξηγήσεων και θέσεων του οργανισμού, αποφασίζει να επιβάλει στον οργανισμό κυρώσεις ως ακολούθως:

- Για την παράβαση του Κανονισμού **21(6)** των Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 1), που έγινε στις 22/12/2008 την κύρωση της Προειδοποίησης.
- Για την παράβαση του Κανονισμού **32(3)(α)** των Κανονισμών του 2000 (Κ.Δ.Π. 10/2000) (υποστοιχείο 2), που έγινε στις 22/12/2008 την κύρωση της Προειδοποίησης.

Η Αρχή αναμένει τη συμμόρφωση του οργανισμού και υπογραμμίζει ότι δεν θα δείξει την ίδια επιείκεια σε πιθανή παρόμοια, μελλοντική παράβαση εκ μέρους του.

(Α. ΠΕΤΡΙΔΗΣ)
Εκτελεστικός Πρόεδρος
Αρχής Ραδιοτηλεόρασης Κύπρου

